

Handhavingskader Noodverordening Coronavirus

Inleiding

Het kabinet heeft maatregelen genomen in de aanpak van het coronavirus. Dit heeft geleid tot een aantal aanwijzingen en maatregelen. Er is een nieuwe noodverordening door de voorzitter van de veiligheidsregio vastgesteld en bekend gemaakt. Voor u ligt een toelichting, het normenkader en de praktische vertaling voor eventueel handhavend optreden.

De verwachting is dat het overgrote deel van de ondernemers, organisatoren en inwoners zich hieraan zal houden. Een kleine minderheid onttrekt zich mogelijk aan deze maatregelen. In de noodverordening van de voorzitter van de veiligheidsregio zijn de verboden op schrift gesteld.

Noodverordening

Inhoud noodverordening:

Niet in acht nemen veilige afstand

1. Het is verboden zich in de publieke ruimte in een groep van drie of meer personen op te houden zonder tot de dichtstbijzijnde persoon in die groep en andere personen een afstand te houden van ten minste 1,5 meter.
2. Een uitzondering op dit verbod vormen:
 - personen die een gezamenlijke huishouding vormen. Het betreft hier de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel en ouders, grootouders en kinderen, voor zover zij op één adres woonachtig zijn. Onder het begrip 'kinderen' in deze omschrijving vallen zowel eigen kinderen als stief-, adoptie- en pleegkinderen.
 - kinderen tot en met 12 jaar die samenspelen onder toezicht van een of meer van hun ouders of voogden die daarbij onderling een afstand van 1,5 meter in acht nemen.

Samenkomsten

1. **Evenementen zijn tot 1 juni verboden.**

Onder evenementen wordt verstaan: *elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak*. Hierop worden een aantal uitzonderingen gemaakt: jaarmarkten of gewone marktdagen zoals bedoeld in de Gemeentewet, betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties. Hieronder vallen *onder meer* wel herdenkingsplechtigheden, braderieën, optochten niet zijnde manifestaties in de zin van de Wet openbare manifestaties, feesten, muziekvoorstellingen, wedstrijden, straatfeesten, barbecues en vechtsportwedstrijden.

2. Het is verboden om samenkomsten te laten plaatsvinden, te (laten) organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen.

Onder samenkomsten wordt verstaan: *openbare samenkomsten en gemakkelijkheden als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, samenkomsten in voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, alsmede in vaartuigen, en samenkomsten buiten de publieke ruimte.* In onze regio is nadrukkelijk bepaald dat het ontvangen van bezoek in de eigen woning in de huiselijke sfeer hier niet onder vallen. Er kan wel worden opgetreden tegen bijvoorbeeld 'coronafeestjes' in studentenhuizen, garages, loodsen en dergelijke.

Uitzonderingen op het verbod van samenkomsten:

In alle gevallen is vereist dat de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon:

- a. wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn;
- b. samenkomsten die nodig zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn;
- c. uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn;
- d. samenkomsten waarbij het recht zijn godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden als bedoeld in artikel 6 van de Grondwet wordt uitgeoefend, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn.

Het is verboden om een van de volgende inrichtingen geopend te houden:

- a. eet- en drinkgelegenheden, tenzij uitsluitend sprake is van de verkoop, aflevering of verstrekking van eten of drinken voor gebruik anders dan ter plaatse (afhaalfunctie);
Ook eet- en drinkgelegenheden van (woon-)warenhuizen, shoppingcenters, grote supermarkten en andere winkels moeten sluiten. Inrichtingen waar niet langer ter plaatse eten of drinken wordt verkocht en genuttigd, maar waar alleen eten of drinken wordt verkocht om elders te worden genuttigd, kunnen openblijven. Dat geldt ook voor afhaallocaties zonder zitgelegenheid, zoals snackbars. Bij de afhaalfunctie dient de duur van het verblijf zoveel mogelijk beperkt te worden. Onder eet- en drinkgelegenheden worden voorts niet begrepen bedrijfskantines, bedrijfscatering en eetgelegenheden in hotels ten behoeve van de daar overnachtende hotelgasten;
- b. sport- en fitnessgelegenheden;
- c. sauna's;
Onder sauna's mede begrepen andere vormen van wellness zoals een Turks stoombad, hammam, beauty farms, thermale baden, badhuizen en spa's. Een deel van deze vormen van saunarecreatie valt bovendien onder zwembaden. Ook vergelijkbare wellness-voorzieningen bij hotels of andere recreatieve voorzieningen vallen onder het verbod.
- d. seksinrichtingen;
Hieronder vallen ook seksbioscopen en de zorgzone in Arnhem. Escort valt hier niet onder omdat er geen sprake is van een inrichting;
- e. coffeeshops, tenzij uitsluitend sprake is van de verkoop, aflevering of verstrekking van softdrugs voor gebruik anders dan ter plaatse (afhaalfunctie).

- Bij de afhaalfunctie dient de duur van het verblijf zoveel mogelijk beperkt te worden;
- f. inrichtingen waar speelautomaten als bedoeld in de Wet op de kansspelen kunnen worden bespeeld;
 - g. inrichtingen waar op de uiterlijke verzorging gerichte contactberoepen worden uitgeoefend.

Verbod uitoefenen contactberoepen

Het is verboden om contactberoepen uit te oefenen. Hierbij wordt onder een contactberoep verstaan de beroepen waarbij het niet mogelijk is ten minste 1,5 meter afstand te houden tot de klant of patiënt. Het verbod ziet onder andere, maar niet uitsluitend, op masseurs, kappers, nagelstylisten, escortservices en rijinstructeurs.

Uitzondering hierop zijn zorgverleners die hun beroep uitoefenen, mits voor deze uitoefening een individuele medische indicatie bestaat en daarbij door de zorgverlener alle in verband met COVID-19 benodigde hygiënevereisten in acht worden genomen. Een bezoek aan de fysiotherapeut op doktersvoorschrift is derhalve nog wel mogelijk.

Verboden gebieden en locaties

Het is verboden zich te bevinden in door de voorzitter aangewezen gebieden en locaties.

Uitzonderingen hierop zijn:

- a. Bewoners van woningen die zijn gelegen in het gebied of de locatie;
- b. Personen die in het gebied of de locatie noodzakelijke werkzaamheden verrichten;
Hieronder kan onder meer worden verstaan de noodzakelijke werkzaamheden aan woningen en werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de levering van water, gas en elektriciteit
- c. Aangewezen categorieën van gevallen door de voorzitter.

De voorzitter wijst deze gebieden apart aan, waardoor de gebieden dus kunnen verschillen per gemeente. Omdat binnen de Veiligheidsregio VGGM de dreiging bestaat dat zowel op of bij de locaties van vakantieparken, campings, kampeerterreinen en kleinschalige kampeerveldjes (bijv. het zogenoemde 'kamperen bij de boer') als op of bij parken, natuurgebieden en stranden de gemeenschappelijke toilet-, was- en douchvoorzieningen niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen, zijn die gemeenschappelijke toilet-, was- en douchvoorzieningen met deze noodverordening via het tweede lid aangewezen als verboden locaties. Zij moeten door de beheerder zijn afgesloten.

Beëindiging voorziening openbaar vervoer

De voorzitter kan voorzieningen voor openbaar vervoer beëindigen of beperken, indien deze voorzieningen niet of niet in voldoende mate voldoen aan de eis van verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen, of aan het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken daarvan.

De voorzitter doet dit in overleg met de vervoerder. Indien dergelijke situatie worden geconstateerd moet hier proces verbaal van worden opgemaakt en moet dit gemeld worden bij de AOV'er van de gemeente Arnhem

Verboden openstelling onderwijsinstellingen

Het is verboden om onderwijsactiviteiten te verrichten in onderwijsinstellingen, tenzij sprake is van:

- a. de organisatie van onderwijs op afstand, waarbij studenten en leerlingen via een (digitaal) medium onderwijs krijgen in de thuissituatie;
- b. de (nood)opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen, zoals beschreven op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>;
- c. de organisatie van toetsing en examens, mits zorgvuldige maatregelen zijn getroffen om het risico van besmetting te beperken; of
- d. kleinschalig georganiseerde begeleiding van leerlingen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is.

Het ministerie heeft apart geregeld wat er in de scholen (nog) mag gebeuren. Uitzonderingen kunnen o.a. zijn de voorbereiding op en de uitvoering van (praktijk-)examens en het faciliteren van studenten (MBO), die thuis geen gebruik kunnen maken van afstandslernen en dus een beroep willen doen op leer- en ICT-faciliteiten van de school. Deze uitzonderingen zijn mogelijk aan verandering onderhevig. Indien mogelijke overtredingen worden geconstateerd moet hier proces verbaal van worden opgemaakt en moet dit gemeld worden bij de AOV'er van de gemeente Arnhem.

Verboden openstelling kinderopvang

Het is verboden om opvang te bieden in verblijven voor kinderopvang, tenzij sprake is van de (nood)opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen, zoals beschreven op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>.

Verboden toegang zorginstellingen en woonvormen ouderenzorg

Het is verboden om personen die niet noodzakelijk zijn voor de zorg toe te laten tot een door de zorginstelling beheerde zorgaccommodatie of een woonvorm in de ouderenzorg, tenzij sprake is van:

- a. bezoek aan een naaste in de stervensfase of vergelijkbare omstandigheden;
- b. structurele vrijwilligers;
- c. het gerechtelijk horen van een cliënt op grond van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte personen.

Horen op afstand, bijvoorbeeld via de telefoon, is in het geval van de cliënten van een verpleeghuis doorgaans geen goed alternatief. Daarom is het van belang dat de rechter en de advocaat die cliënt in dit kader bijstaat toegang blijven houden tot het verpleeghuis.

- d. Het is verboden om zonder toestemming van de zorginstelling aanwezig te zijn in een door die zorginstelling beheerde zorgaccommodatie of woonvorm in de ouderenzorg.

Uitzonderingen

De verboden zoals hierboven genoemd in deze verordening zijn niet van toepassing op:

- a. de betrokken hulpdiensten en toezichthouders;
- b. activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen zoals beschreven op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>;
- c. door de voorzitter te bepalen (categorieën van) gevallen, de voorzitter kan hieraan voorschriften en beperkingen verbinden. Het is verboden om in strijd met dergelijke voorschriften en beperkingen te handelen.

Inherent aan de bevoegdheid om noodverordeningen vast te stellen is de bevoegdheid om daarvan af te wijken in concrete gevallen. De voorzitter kan derhalve in alle situaties waarin hij dat noodzakelijk acht, afwijken van de bepalingen in deze verordening.

Uitgangspunten

Voor de concrete handhaving van de noodverordening gelden de volgende uitgangspunten:

- De bestrijding van COVID-19 vereist vergaande maatregelen;
- Alle bevelen op grond van deze bevoegdheden moeten worden gegeven door **de voorzitter van de veiligheidsregio** indien deze worden genomen in het kader van de bestrijding van COVID-19 (artikel 39 Wet Veiligheidsregio's);
- Een overtreding van de noodverordening is een strafbaar feit (artikel 443 wetboek van Strafrecht). De officier van justitie gaat in beginsel over de opsporing en handhaving van strafbare feiten;
- De handhaving is in beginsel reactief. Handhaving start enkel nadat er signalen vooraf zijn of melding is gedaan van een overtreding of als sprake is van een heterdaadconstatering door politie, aangewezen toezichthouders of boa's van de regiogemeente;
- Operationalisering van de handhaving van de noodverordening is een gezamenlijke opdracht van de veiligheidsregio;
- Bij beperkte capaciteit ligt de prioriteit bij ernstige gezondheidsrisico's en/of overtreding;
- De handhaving richt zich op de eigenaar/exploitant/organisator en in beginsel niet op personeel en/of de gasten of deelnemers. De handhaving richt zich op personen wanneer men in de publieke ruimte met 3 of meer personen is en/of niet de veilige afstand houdt. Let wel; een ieder is verplicht om mee te werken aan het uitoefenen van toezicht en verplicht de aanwijzingen op te volgen;
- De handhaving is gefaseerd en in eerste instantie niet gericht op aanhouding, maar op het beëindigen van de overtreding;
- Iedere aangewezen toezichthouder kan een aanwijzing geven t.b.v. de handhaving van de noodverordening. De bevoegdheid om een dergelijke aanwijzing te geven, is vastgelegd in art. 3 van deze noodverordening. Het niet opvolgen van een dergelijke aanwijzing, mits gegeven door een aangewezen toezichthouder, is strafbaar. Het geeft de toezichthouders de mogelijkheid om bijvoorbeeld te vorderen: "u moet nu uw café sluiten", of "alle 200 deelnemers aan deze houseparty onder de brug moeten nu vertrekken".
- Handhaving "achter de voordeur" wanneer er sprake is van het ontvangen van bezoek in de eigen woning in de huiselijke sfeer is op grond van Grondwettelijke rechten niet mogelijk. Het wordt anders als er een evenement plaatsvindt (toegankelijk voor publiek),
- Conform het aanwijzingsbesluit van de voorzitter van de veiligheidsregio zijn de aangewezen toezichthouders bevoegd om te handhaven tot en met het moment waarop zij de aanwijzing geven. De eventueel noodzakelijke vervolghandhaving binnen het strafrechtelijk kader ligt bij de daarvoor aangewezen boa's en de politie.

Stappenplan Veilige afstand

1. De overtreder wordt aangesproken op zijn verantwoordelijkheid en ontvangt een (mondelinge) waarschuwing. Alle aanwijzingen ter uitvoering van deze noodverordening gegeven door een bij of krachtens artikel 4 van de onderhavige verordening aangewezen toezichthouder dienen onmiddellijk te worden opgevolgd.

Het niet-opvolgen van een dergelijke aanwijzing van een aangewezen toezichthouder o.g.v. de noodverordening is strafbaar; het betreft het niet-opvolgen van een ambtelijk gegeven bevel en kan worden bestraft met een geldboete van de tweede categorie (art. 443 Wetboek van Strafrecht). Een bekeuring wordt weggeschreven onder feitcode D526.

2. Is de overtreding dan nog niet beëindigd, dan wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht met een geldboete van de tweede categorie. Het proces verbaal wordt ingezonden naar het CJIB.
3. Indien hierdoor de overtreding niet wordt gestopt, wordt er gevorderd op basis van de Noodverordening.
4. Indien hier niet aan voldaan **wordt, kan de verdachte worden aangehouden ter zake artikel 443 Wetboek van Strafrecht.**

Stappenplan sluiting inrichtingen

Bij signalen vooraf:

1. Als er aanwijzingen zijn dat een (vermoedelijk toekomstig) overtreder zich niet aan een verbodsbepaling uit de noodverordening zal houden, dan wordt deze aangesproken op zijn verantwoordelijkheid.
2. Indien de overtreder aangeeft zich niet aan de verbodsbepaling te zullen houden, dan wordt dit vastgelegd in een proces-verbaal van een opsporingsambtenaar of toezichthouder.
3. Pas daarna volgt eventueel een noodbevel met specifieke geboden.

Overtreding ter plekke geconstateerd:

1. De overtreder wordt aangesproken op zijn verantwoordelijkheid en ontvangt een (mondelinge) waarschuwing. Alle aanwijzingen ter uitvoering van deze noodverordening gegeven door een bij of krachtens artikel 4 van de onderhavige verordening aangewezen toezichthouder dienen onmiddellijk te worden opgevolgd.

Het niet-opvolgen van een dergelijke aanwijzing van een aangewezen toezichthouder o.g.v. de noodverordening is strafbaar; het betreft het niet-opvolgen van een ambtelijk gegeven bevel en kan worden bestraft met een geldboete van de tweede categorie (art. 443 Wetboek van Strafrecht). Een bekeuring wordt weggeschreven onder feitcode D526.

2. Is de overtreding dan nog niet beëindigd, dan wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht met een geldboete van de tweede categorie. Het proces verbaal wordt ingezonden naar het arrondissementsparket.
3. Wordt de overtreding nog steeds niet beëindigd dan kan een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang worden opgelegd door de voorzitter van de Veiligheidsregio. Indien deze situatie zich voordoet dan legt de burgemeester contact met de voorzitter.

Is er sprake van een spoedeisende situatie, dan kan worden overgegaan tot feitelijke beëindiging door de politie (artikel 172 lid 2 Gemeentewet jo. artikel 39 Wet veiligheidsregio's).

Indien deze situatie zich voordoet dan legt de burgemeester contact met de voorzitter.

4. Bij herhaalde overtreding volgt eventueel een noodbevel (artikel 175 Gemeentewet jo. 39 Wet veiligheidsregio's) met concrete geboden.
5. Een kopie van het proces verbaal vanaf stap 2 wordt opgestuurd naar de voorzitter van de veiligheidsregio (burgemeester@arnhem.nl).
Besluiten worden opgesteld door de lokale AOV'er en via AOV'er gemeente Arnhem ter ondertekening voorgelegd aan de voorzitter van de veiligheidsregio. Bij sluiting wordt een Proces verbaal opgemaakt door de politie

Let op: handhaving blijft maatwerk. Bij spoedeisende situaties neemt u contact op met de AOV'er van uw eigen gemeente. Bij algemene vragen Bij vragen kunt u contact opnemen met het Gemeentelijk Knooppunt Corona GKC@vggm.nl 088 - 355 61 39.

Aanwijzing gebieden en locaties

In de noodverordening heeft de voorzitter van de VGGM bevoegdheden gekregen om in noodzakelijke gevallen een gebied of locatie gesloten te verklaren. Wanneer hij dat doet is het voor een ieder verboden zich daar te bevinden. Dat gaat verder dan het verbod op groepsvorming; in dit geval mag niemand zich meer in het gebied bevinden. Uitzonderingen hierop zijn:

1. bewoners van woningen die zijn gelegen in het gebied of de locatie,
2. personen die in het gebied of de locatie noodzakelijke werkzaamheden verrichten, en
3. eventueel door de voorzitter aangewezen uitzonderingen.

Een gebied kan ook een specifieke locatie zijn, zoals een winkel of markt. Indien winkels of markten zich niet of niet in voldoende mate houden aan de verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen, of aan het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken daarvan.

Ook vakantieparken, campings, parken, natuurgebieden en stranden kunnen worden aangewezen indien op deze locaties niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen of het niet in acht nemen daarvan dreigt. De voorzitter kan ook een gebied of locatie aanwijzen indien hij dat noodzakelijk acht om de

zorgcontinuïteit in de regio te garanderen.

Indien zich een situatie voordoet waarbij een locatie of gebied als gesloten moet worden aangewezen dan legt de burgemeester contact met de voorzitter.

Mocht hierop een sluitingsbesluit volgen dan wordt het besluit schriftelijk opgesteld door de lokale AOV'er met de aanwezige onderbouwing en via AOV'er gemeente Arnhem ter ondertekening voorgelegd aan de voorzitter van de veiligheidsregio. Bij sluiting wordt een Proces verbaal opgemaakt door de politie.

Het aanwijzen kan bij spoed ook mondeling geschieden (via een bevel).

Andere maatregelen:

Inmiddels zijn de maatregelen van het kabinet inzake scholen en kinderopvang en inzake verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg in de noodverordening opgenomen. Over het algemeen zullen instellingen zich houden aan deze regels. Mocht dit niet het geval zijn kan er worden opgetreden op basis van de noodverordening. Ook hier geldt dat eerst de aanwezige directeur/leidinggevende wordt aangesproken en zonodig een (mondelijke) waarschuwing ontvangt. Ook de organisatie waaronder de instelling valt wordt aangesproken op zijn verantwoordelijkheid. En ook hier geldt dat alle aanwijzingen ter uitvoering van deze noodverordening gegeven door een bij of krachtens artikel 4 van de onderhavige verordening aangewezen toezichthouder dienen onmiddellijk te worden opgevolgd.

Let op: handhaving blijft maatwerk

De burgemeesters kunnen te allen tijde contact leggen met de voorzitter. Eventueel kan afgestemd worden met het piket van gemeente Arnhem via 026-377 3434 of met het GKC via 088- 3556139

Communicatie

De veiligheidsregio en de gemeente communiceert actief over de noodverordening. Ook worden via deze weg de doelgroepen geïnformeerd over het bestuurlijk optreden, de medische noodzaak hiervan en de gevolgen van het overtreden.